

Sygn. akt I Ca 70/15

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie SO Iwona Podwójniak

SO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2015 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku B. S. i K. S. (1)

z udziałem (...) SA w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 30 grudnia 2014 r. sygn. akt I Ns 671/12

postanawia:

1. oddalić apelację;
2. zasądzić od wnioskodawców B. S. i K. S. (1) na rzecz (...) SA w L. 120 (sto dwadzieścia) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 70/15

UZASADNIENIE

We wniosku skierowanym do Sądu Rejonowego w Wieluniu, B. S.

i K. S. (1) wystąpili o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej ich własność, położonej w D., gmina W., oznaczonej numerem działki (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Wieluniu prowadzona jest księga wieczysta (...), na rzecz każdego z właścicieli urządzenia przesyłowego – linii energetycznej wysokiego napięcia zlokalizowanej na w/w nieruchomości, której treścią jest utrzymywanie tej linii, prawo do jej konserwacji i napraw, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 25 920,00 zł.

(...) S.A. w L. Oddział (...) w L., podnosząc zarzut nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, wniosku nie uznał, domagając się jego oddalenia.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy oddalił wniosek i orzekł o kosztach postępowania.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach.

B. i K. małżonkowie S. są współwłaścicielami nieruchomości położonej w D., gmina W., oznaczonej nr działki (...), o powierzchni 0,1400 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Wieluniu prowadzona jest księga wieczysta (...).

Przez tę działkę przebiega ukośnie linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV.

Linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV została wybudowana w latach 60., w 1963 roku została wpisana do wykazu środków trwałych.

Pracownicy zakładu energetycznego dokonują przeglądu i konserwacji linii 110 kV.

W dniu 14 września 2004 roku wnioskodawcy i Zakład (...) S.A. w Ł. zawarli umowę o udostępnienie gruntu, której przedmiotem było udostępnienie w trybie i na zasadach określonych w art. 124 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami gruntu oznaczonego nr 705 w celu zrealizowania na nim inwestycji elektroenergetycznej – remontu linii 110 kV. Wnioskodawcy w tej umowie wyrazili zgodę na budowę urządzenia elektroenergetycznego wraz z niezbędnymi do wykonywania przez inwestora czynnościami związanymi z wybudowaniem tych urządzeń oraz na czynności konserwacyjne w przypadku awarii lub modernizacji tych urządzeń.

W 2010 roku linia wysokiego napięcia przebiegająca nad działką nr (...) została zmodernizowana.

Na nieruchomości położonej w W., oznaczonej numerem działki (...), znajduje się stacja transformatorowa, od której biegają linie energetyczne, w tym znajdujące się na działkach wnioskodawców. Dla tej nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, w Sądzie Rejonowym w Wieluniu prowadzona jest księga wieczysta wieczystą (...), w której uczestniczka postępowania wpisana jest jako użytkownik wieczysty.

W latach powojennych istniało Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...) - Województwo, które to na podstawie zarządzenia Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 roku przybrało nazwę Zakład (...) w Ł. i wchodziło w skład Zakładów (...) w W.. Z dniem 1 stycznia 1989 roku, w wyniku podziału Centralnego O. Energetycznego w W., utworzono Zakład (...) w Ł., któremu przydzielono składniki mienia powstałego z podziału. Natomiast z dniem 1 września 1993 roku, na mocy ustawy z dnia 5 lutego 1993 roku o przekształceniach własnościowych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, Zakład (...) w Ł. przekształcono

w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa o nazwie Zakład (...) S.A. w Ł.. Następnie firma spółki uległa zmianie na (...) S.A. w Ł., obecnie (...) S.A. w Ł..

Szerokość pasa służebności przesyłu dla linii 110 kV wynosi 12,2 m i ma powierzchnię 440 m². Pas służebności przejazdu i przechodu ma szerokość 3 m i powierzchnię 150 m².

Wartość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu dla linii 110 kV o powierzchni 440 m² wynosi 13 800,00 zł, natomiast wartość wynagrodzenia za ustanowienie służebności drogowej o powierzchni 150 m² wynosi 238,00 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że linia wysokiego napięcia została wybudowana w latach 60. w oparciu o wykaz środków trwałych, a ponadto w oparciu o zeznania świadków P. R. i K. M., którym dał w całości wiarę, gdyż są jasne i logiczne oraz z uwagi na to, że w zasadzie nie były negowane przez wnioskodawców.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że linia podlegała i podlega okresowemu przeglądowi na podstawie zeznań świadka P. R., którym również w całości dał wiarę, gdyż są jasne i logiczne oraz z uwagi na to, że w zasadzie nie były negowane przez wnioskodawców.

Sąd pominął przy ustalaniu stanu faktycznego zeznania wnioskodawczyni, gdyż nic nie wnoszą do sprawy, potwierdzają jedynie okoliczności bezsporne.

Sąd nie wziął pod uwagę przy ustalaniu stanu faktycznego opinii biegłego P. K., gdyż uznał opinię biegłego R. M. za pełniejszą i wszechstronniejszą. Sąd nie znalazł żadnych okoliczności, które mogłyby zdyskredytować opinię biegłego R. M., która jest ponadto logiczna i jasna.

Sąd przy ustalaniu wynagrodzenia posłużył się opinią biegłego M. M., którą po uzupełnieniu uznał za jasną i logiczną.

Przy ustalaniu na szkicu pasa służebności przesyłu Sąd pierwszej instancji posłużył się opinią uzupełniającą biegłego W. S. dla wariantu biegłego R. M., która też jest logiczna i jasna. Nikt nie negował poprawności wyliczeń biegłego i sposobu sporządzenia szkicu.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika uczestniczki postępowania o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego geodety W. S., gdyż w opinii uzupełniającej biegły ustalił na szkicu przebieg służebności zgodnie z wariantami przedstawionymi przez biegłych z zakresu elektroenergetyki. Biegły nie miał za zadanie analizowanie w niniejszej sprawie jaka jest odpowiednia szerokość drogi dojazdowej

Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie sporne kwestie koncentrowały się wokół podniesionego zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej obciążającej nieruchomości wnioskodawców, odpowiadającej swoją treścią aktualnie obowiązującej służebności przesyłu, przez poprzednika prawnego uczestnika, a także wykazania, iż uczestnik jest poprzednikiem prawnym przedsiębiorcy, który wniósł urządzenia przesyłowe.

Jak zauważył Sąd pierwszej instancji, powszechnie przyjmuje się, że służebność przesyłu może zostać nabyta przez przedsiębiorcę przesyłowego w drodze zasiedzenia, co wymaga korzystania przez niego z urządzeń przesyłowych na cudzej nieruchomości. Jest to typowe posiadanie służebności, do którego odnosi się przepis art. 352 § 1 kc. Jeżeli więc polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia (a takimi niewątpliwie są linie energetyczne), służebność może zostać nabyta przez zasiedzenie, co wynika z art. 292 kc, stosowanego odpowiednio do służebności przesyłu poprzez art. 305⁴ kc. W uchwale z dnia

7 października 2008 roku (sygn. III CZP 89/08, Lex nr 458125), Sąd Najwyższy wyraził podzielany wielokrotnie pogląd, iż przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu

(a więc przed dniem 30 maja 2008 roku) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa. Zgodnie z dominującym w orzecznictwie poglądem, osoba prawna, która przed dniem

1 lutego 1989 roku, mając status państwowej osoby prawnej (w tym przypadku państwowe przedsiębiorstwo przesyłowe), nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 roku doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, zdaniem Sądu Rejonowego, iż uczestnik postępowania jest następcą prawnym Skarbu Państwa, a urządzenia znajdujące się na nieruchomości wnioskodawców stały się składnikiem przedsiębiorstwa uczestnika postępowania, nabytym na skutek kolejnych przekształceń podmiotowych. Linie energetyczne przebiegające przez działkę wnioskodawców zostały zbudowane w połowie lat 60. ubiegłego wieku. W ocenie Sądu, począwszy od 1 stycznia 1964 roku (data pewna), przez kolejne kilkadziesiąt

lat, służebność gruntowa związana z linią energetyczną wysokiego i średniego napięcia przebiegającą przez działki wnioskodawców, posiadana była w złej wierze. Żadne z przedsiębiorstw przesyłowych, kolejno jej używających, nie usankcjonowało faktu korzystania z cudzego gruntu. Tym nie mniej z dniem 1 stycznia 1985 roku - stosownie do treści obowiązującego wówczas art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. XLI przepisów wprowadzających kodeks cywilny - Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treścią służebności przesyłu.

W okresie biegu zasiedzenia żaden z właścicieli przedmiotowej nieruchomości nie podjął działań, które skutkowałyby przerwaniem biegu terminu zasiedzenia. Z punktu widzenia brzmienia art. 175 k.c. w zw. z art. 121 k.c. bez znaczenia pozostaje to, czy i na ile działania uprawnionych okazałyby się skuteczne. Ochrony swoich praw z tytułu naruszenia własności nieruchomości mogli i powinni dochodzić przed sądem powszechnym. Podjęcie takiego działania nawet w trybie art. 184 k.p.c., niezależnie od jego końcowego efektu, skutkowałoby przerwaniem biegu terminu zasiedzenia.

Z tych też powodów Sąd oddalił wniosek uznając, że uczestniczka postępowania nabyła przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treścią służebności przesyłu.

Ponadto w ocenie Sądu Rejonowego nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy jest zawarcie umowy z dnia 14 września 2004 roku. Wnioskodawcy i poprzednik prawny uczestniczki postępowania zgodnie ustalili, że w przypadku czynności konserwacyjnych lub w przypadku awarii lub modernizacji urządzeń, zakład energetyczny bez wynagrodzenia może korzystać z działki nr (...). Umowa ta jest ważna, rozwiązuje kwestie określone w art. 305¹ k.c., ustala prawo korzystania w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń. Z tego również powodu wniosek małżonków S. należało oddalić.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 kpc.

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego wniósł pełnomocnik wnioskodawców, zaskarżając postanowienie w całości i podnosząc następujące zarzuty:

I. naruszenia prawa materialnego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 305¹ kc w zw. z art. 292 kc i art. 176 kc polegające na przyjęciu, iż przed wejściem w życie art. 305¹ do 305⁴ Kodeksu cywilnego było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu, podczas gdy prawidłowa analiza tego przepisu prowadzi do wniosku, iż jest to niedopuszczalne,

- art. 292 kc w zw. z art. 285 kc polegające na przyjęciu, iż przed wejściem w życie art. 305¹ do 305⁴ Kodeksu cywilnego było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu, w sytuacji gdy prawidłowa analiza tego przepisu prowadzi do wniosku, iż jest to niedopuszczalne,

- art. 172 kc w zw. z art. 292 kc w zw. z art. 176 §1 kc. w zw. z art. 6 kc poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, iż uczestnik zasiedział służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, podczas gdy uczestnik nie udowodnił ciągłości posiadania prawa, a z dokumentu „zarządzenie Ministra Przemysłu nr 192/ORG/93” wynika, iż przedsiębiorstwu przydziela się składniki mienia zgodnie z załącznikiem do w/w rozporządzenia. Z dokumentu tego nie wynika, które składniki podzielonego przedsiębiorstwa zostały przydzielone poprzednikowi prawnemu uczestnika, albowiem uczestnik nie przedłożył załącznika, o którym mowa w niniejszym dokumencie, a tym samym nie udowodnił, iż infrastruktura znajdująca się na nieruchomości wnioskodawcy została mu prawnie przekazana, a tym samym nie udowodnił ciągłości posiadania, która to przesłanka jest niezbędna do uznania zasiedzenia. Z treści omawianego zarządzenia wynika bowiem, że nie nastąpiła sukcesja generalna, tj. wstąpienie nowego przedsiębiorstwa we wszelkie prawa i obowiązki poprzednika prawnego,

- art. 348 zd. 2 kc w zw. z art. 6 kc poprzez jego niezastosowanie,

a w konsekwencji uznanie, iż służebność przesyłu, która została zasiedziana przez poprzednika prawnego uczestnika została na niego skutecznie przeniesiona. Takie stanowisko Sądu pierwszej instancji doprowadziło do przyjęcia, iż uczestnik posiada tytuł prawny do nieruchomości wnioskodawcy i oddalenia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 roku w sprawie III CZP 70/09, przeniesienie służebności wymagało nie tylko wydania zarządzenia, ale wprost wskazania służebności w wykazie majątku, który był oddany do przedsiębiorstwa państwowego. Brak wskazania w/w prawa wprost, powoduje, że nie zostało ono wniesione do przedsiębiorstwa państwowego i pozostało przy Skarbie Państwa, który z służebności nie korzystał z całą pewnością od 1989 roku, a więc po 10 latach służebność wygasła. Zarzut zasiedzenia podniesiony przez uczestnika nie może więc zniweczyć wniosku o ustanowienie służebności przesyłu,

- art. 6 kc w zw. z art. 176 kc w zw. z art. 292 kc poprzez ich błędne zastosowanie i uwzględnienie zarzutu zasiedzenia podniesionego przez uczestnika, podczas gdy zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego w sprawie II CSK 10/13 z 20 września 2013 roku, do uznania zasiedzenia służebności przesyłu musi nastąpić formalne przeniesienie posiadania urzędzeń przesyłowych. Mają to być urządzenia, a nie nieruchomość władająca. Brak decyzji albo umowy dotyczącej przeniesienia urzędzeń nie oznacza, że przedsiębiorca nie stał się posiadaczem z dniem zniesienia zasady jednolitej własności państwowej, lecz, że nie udowodnił tego w postępowaniu sądowym,

- art. 292 kc poprzez nieprawidłowe zastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do uwzględnienia zarzutu zasiedzenia służebności w treści odpowiadającej służebności przesyłu w czasie gdy służebność ta nie była wprowadzona do kodeksu cywilnego. Wskazać należy, iż Trybunał Konstytucyjny przyjął do rozpoznania sprawę dotyczącą pytania prawnego następującej treści: „czy przepis art. 292 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku kodeks cywilny w zw. z art. 172 § 1 kc i art. 285 § 1 i 2 kc w zakresie, w jakim stanowią podstawę prawną nabycia w drodze zasiedzenia przed dniem 3 sierpnia 2008 roku służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego, są zgodne z treścią art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 3 i 2 Konstytucji RP, a także art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”,

- art. 285 § 1 i 2 kc i art. 292 kc poprzez ich niewłaściwą interpretację i zastosowanie wykładni rozszerzającej odnośnie tych przepisów, które to zabiegi interpretacyjne doprowadziły do formułowania przepisów z całkowitym pominięciem ich językowej treści, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do zasiedzenia służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz uczestnika,

- art. 305¹ kc poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji nierozpoznanie istoty sprawy, podczas gdy wniosek dotyczył ustanowienia służebności na rzecz uczestnika postępowania, a ten korzysta z nieruchomości wnioskodawców bez podstawy prawnej, albowiem nie udowodnił on nabycia służebności przesyłu przez jej zasiedzenie,

- art. 5 kc polegające na uwzględnieniu zarzutu zasiedzenia, w sytuacji gdy zarzut ten sprzeczny jest z zasadami współzycia społecznego i zmierza w istocie do obejścia przepisów prawa dotyczących służebności przesyłu, wprowadzonych do ustawy i obowiązujących od dnia 3 sierpnia 2008 roku. Po tym jak ustawodawca uregulował służebność przesyłu w ustawie niedopuszczalne jest już nabycie przez przedsiębiorstwo w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu;

Nadto stanowczego podkreślenia zdaniem skarżącego wymaga, iż skoro Sąd pierwszej instancji uznał za zasadny podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu, który to zarzut niweczy wniosek, a został złożony przez uczestnika już w odpowiedzi na niego, Sąd pierwszej instancji winien już na tym etapie zbadać jego zasadność i w konsekwencji jego przyjęcia oddalić wniosek o ustanowienie służebności w całości, nie zaś prowadzić całe postępowanie dowodowe i narażać strony na wysokie koszty;

II. naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 233 kpc polegające na dowolnej i nieuprawnionej ocenie materiału dowodowego, polegającej na rozstrzygnięciu wszelkich wątpliwości na niekorzyść ochrony prawa własności w sytuacji, gdy zgodnie z jednolitym orzecnictwem Sądu Najwyższego oraz Trybunału Konstytucyjnego, wszelkie wątpliwości winny być rozstrzygane na korzyść prawa własności,

- art. 233 kpc poprzez błędną ocenę materiału dowodowego w sytuacji, w której z dokumentów przedłożonych przez uczestnika nie wynika, aby służebność przesyłu zasiedziana przez poprzednika prawnego została na uczestnika skutecznie przeniesiona, w szczególności nie przedłożył załącznika do zarządzenia nr (...).

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według stawek, ewentualnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie wniosku w całości i zasądzenie kosztów postępowania w pierwszej instancji na rzecz wnioskodawcy, a także zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Uczestnik postępowania domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia na swoją rzecz od wnioskodawców zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Co prawda, zgodnie z regułą *lex retro non agit*, unormowania dotyczące służebności przesyłu znajdują zastosowanie wyłącznie od dnia 3 sierpnia 2008 roku, jednakże nie oznacza to, że stany faktyczne stanowiące przesłankę zasiedzenia takiej służebności, istniejące przed w/w datą są całkowicie indyferentne prawnie. Zagwarantowanie w art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ochrony prawa własności nie oznacza bynajmniej, że jest ono nienaruszalne i nieograniczone. Jednym z przykładów ustawowych ograniczeń tego prawa są właśnie ograniczone prawa rzeczowe. Treść służebności gruntowej może być różna z uwagi na dość ogólną regulację art. 285 § 1 kc. W judykaturze dostrzeżono potrzebę dynamicznej wykładni niezmiennych przepisów Kodeksu cywilnego, regulujących służebności gruntowe w nowych realiach gospodarczych. Natomiast wykładnia przepisów art. 285 i 292 kc zaproponowana przez skarżącego nie odpowiada współczesnym potrzebom życia społeczno - gospodarczego, w tym związanym z zakładaniem i utrzymaniem instalacji wodnych, kanalizacyjnych, gazowych, telekomunikacyjnych i energetycznych przez przedsiębiorstwa dostarczające media. Wskazać należy, iż w ramach podejmowanych prób uwzględnienia tych okoliczności, przy wykładni art. 285 § 2 kc ukształtowała się ostatecznie jednolita linia orzecnictwa Sądu Najwyższego, przyjmująca dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, przy zastrzeżeniu, że nabycie to następuje nie na rzecz właściciela nieruchomości władnącej, ale na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (w znaczeniu podmiotowym). Ten nurt orzecnictwa zapoczątkowany został postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2006 roku, II CSK 112/06, M.Prawn. 2006, nr 19. Podzielił go Sąd Najwyższy również w uchwale z dnia 7 października 2008 roku, III CZP 89/08, Biul. SN 2008, Nr 10, poz. 7, postanowieniu z dnia 5 czerwca 2009 roku, I CSK 392/08, niepubl., postanowieniu z dnia 22 lipca 2010 roku, I CSK 606/09, niepubl., postanowieniu z dnia 5 lipca 2012 roku, IV CSK 606/11, niepubl., postanowieniu z dnia 16 stycznia 2013 roku, II CSK 289/12, niepubl. oraz w postanowieniu z dnia 6 lutego 2013 roku, V CSK 129/12, w którym stwierdzono, że wykonywanie służebności odpowiadającej służebności przesyłu, służy zaspokajaniu zmiennych potrzeb gospodarczych, nieprzewidzianych w takiej skali w chwili uchwalania kodeksu cywilnego. Z powyższych względów, przy odwołaniu do wykładni celowościowej art. 285 kc i art. 292 kc uznać trzeba, że wystarczające jest ogólne odwołanie do statusu przedsiębiorstwa przesyłowego, jako podmiotu

praw rzeczowych, zbędne zaś jest identyfikowanie oraz wprowadzanie do treści postanowienia zapisu dotyczącego nieruchomości władnącej, której jest właścicielem. Sąd Okręgowy w pełni podziela prezentowane powyżej koncepcje.

Zgodnie również z utrwalonym stanowiskiem judykatury, będące poprzednikiem prawnym uczestnika przedsiębiorstwa państwowe, czy też następnie spółka Skarbu Państwa, mogły do okresu posiadania, wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 roku, zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania

(zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 roku, I CSK 11/05, nie publ.). Wbrew wywodom skarżącego, uczestnik postępowania udowodnił, iż do takiego przeniesienia doszło. Uregulowanym w art. 348 kc podstawowym sposobem przeniesienia posiadania, zarówno samoistnego, jak i zależnego, jest wydanie rzeczy (traditio corporalis). W przypadku posiadania służebności chodzi oczywiście o „trwałe i widoczne urządzenie”, z którego korzystanie prowadzi do zasiedzenia (w sprawie niniejszej przebiegające przez nieruchomości wnioskodawców linie energetyczne i ich eksploatacja). Nie jest zatem potrzebna żadna umowa pisemna lub decyzja, na których brak powołuje się skarżący. Do odpowiedzi na wniosek załączono dokument w postaci Zarządzenia Ministra Przesyłu nr 14/ORG/89 z dnia 16 stycznia 1989 roku, mocą którego utworzono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...), któremu to przydzielono składniki mienia (w tym własność urządzeń i posiadanie służebności gruntowych) należące dotychczas do Centralnego Okręgu Energetycznego - Zakładu (...). Niedołączenie stosownego protokołu zdawczo - odbiorczego do akt sprawy nie wykluczało możliwości udowodnienia okoliczności przekazania posiadania urządzeń energetycznych przebiegających przez działkę wnioskodawców za pomocą innych środków dowodowych, w tym przy zastosowaniu domniemań faktycznych. Dowodami tymi w sprawie przedmiotowej były: wykaz środków trwałych (k. 72 - 73), załącznik do zarządzenia nr (...) Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09 lipca 1993 roku - wykaz składników majątkowych przekazywanych do (...) SA - (...) - Teren (k. 187). Za przyjęciem domniemań w zakresie posiadania tego konkretnego obcinka linii energetycznej przemawiało zaś położenie linii w zasięgu działalności przedsiębiorstwa uczestnika postępowania i sama treść wniosku, w którym wnioskodawcy wskazali (...) SA w L. jako właściciela urządzeń przesyłowych.

Wbrew wywodom apelacji, sam fakt, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne dotyczące zgodności przepisu art. 292 kc

w zw. z art. 172 § 1 k.c. i art. 285 § 1 i 2 kc z treścią art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 3 i 2 Konstytucji RP, a także art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, nie oznacza jeszcze, iż przepisy te są niekonstytucyjne.

Postawienie tego zarzutu wydaje się jednak z tej racji niezrozumiałe, że we wskazywanej sprawie, zawisłej przed Trybunałem Konstytucyjnym pod sygn. akt P 28/13, w dniu 17 lipca 2014r. zapadło postanowienie o umorzeniu postępowania.

Podobnie dziwić musi twierdzenie skarżącego, że na nieruchomości wnioskodawców nie ma posadowionych widocznych urządzeń przesyłowych należących do uczestnika, gdyż gazociąg znajduje się pod powierzchnią ziemi. Wskazane okoliczności pozostają bowiem

w zupełnym oderwaniu od realiów niniejszej sprawy, w której przebieg przez działkę wnioskodawców linii energetycznej średniego napięcia stanowi podstawę faktyczną żądania wniosku.

Nietrafnie podniósł też skarżący, iż w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia art. 305¹ kc. Jest bowiem oczywiste, że w przypadku skutecznego podniesienia zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu przepis ten nie może być zastosowany. Taka sytuacja występuje w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, ponieważ (...)

w L. wykazał, iż posiada prawo do korzystania z nieruchomości wnioskodawców

w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu. Bez znaczenia przy tym pozostaje, iż służebność gruntową odpowiadającą w swej treści służebności przesyłu nabył przez zasiedzenie poprzednik prawny uczestnika postępowania. Z treści art. 55¹ kc, w którym zawarta jest definicja przedsiębiorstwa wynika wprost, że obejmuje ono oprócz nazwy, między innymi własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń oraz inne prawa rzeczowe do

nieruchomości. Po przekształceniach podmiotowych, służebność, jako składnik przedsiębiorstwa, stała się własnością (...) SAw L..

Nie sposób również przyjąć, że zarzut uczestnika w przedmiocie zasiedzenia służebności stanowi nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 kc. Nabycie służebności w drodze zasiedzenia następuje bowiem z mocy prawa, po upływie określonego terminu. Mamy zatem do czynienia z określonym faktem, którego zaistnienia sąd nie może nie uwzględnić, a złożenie oświadczenia, czy zarzutu w tym zakresie przez uprawnionego nie ma żadnego znaczenia.

Odnosząc się do uwag w zakresie naruszenia prawa procesowego zauważyć należy, iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Wyrażenie przez stronę odmiennego poglądu co do oceny poszczególnych dowodów jest prawem strony, jednakże możliwość przedstawienia innej wersji stanu faktycznego, nie świadczy jeszcze

o nadużyciu swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł wyrażonych w art. 233 § 1 kpc i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Apelacja w tej części ma charakter wyłącznie polemiczny. Jak już wskazano, dokonując stosownych ustaleń w zakresie posiadania, Sąd Rejonowy powołał się na określone dowody

z dokumentów, a konstatacja, że zachowana została jego ciągłość wynika z rozumowania, co do którego Sąd Okręgowy nie dopatrywał się uchybień.

Odnosząc się na zakończenie do uwag skarżącego w zakresie kosztów postępowania, zauważyć należy, iż występując z określonym wnioskiem i inicjując postępowanie dowodowe, wnioskodawca winien liczyć się z poniesieniem związanych z nim wydatków. Do niego również należało rozważenie, czy żądanie ma szanse na uwzględnienie i nie powinien przerzucać ciężaru decyzji w tym zakresie na Sąd pełniący rolę bezstronnego arbitra.

Z tych wszystkich względów, apelacja pełnomocnika wnioskodawców, z mocy art. 385 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc, jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

O zwrocie uczestnikowi postępowania kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 520 § 2 kpc, przy zastosowaniu stawki minimalnej, zgodnie z § 7 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych...” z dnia 28 września 2002 roku (t. j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490).